

PIK LIX. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 26-го ЧЕРВНЯ 1951. No. 147. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 26, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НЕМА НАДІЇ НА НЕГАЙНЕ ПРОДОВЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНТРОЛІ

Вашингтон, 24 червня. — Теперішня різномодна регуляція економічного життя на підставі Акту про Продукційну Оборону вигасає в суботу 30 червня, а на його місце Конгрес не підготував нових законів. Це стосується в першу чергу регуляції цін і робітничої латні та контролю комірного. Адміністрація президента Трумана прохала Конгрес продовжити контролю на два роки, однак комісія палати репрезентантів ухвалила продовжити на рік, а сенатська комісія тільки на вісім місяців. Повні Конгресові палати не мали ще часу дискутувати над цими законопроектами і шойно у вівторок сенат має почати дискусію над пропозицією комісії. У палаті репрезентантів нема ще ухвали комісії правил, коли ця справа має бути поставлена на денний порядок.

Хворі Сквані Літуні Вкрали Амбулянс

Нью Йорк. — Два сквані кайданами умово хворі літуні, яких привезли в неділю популюдні літаком з Вестовер Ер Філд, у стейті Массачусетс, до військової літунівської бази Мичел Ерфорс, щоб примістити в морській шпиталі в Квіне, вихозили з-під опіки сторожі після приїзду, всіли на шпитальний амбулянс і вихали несподівано в напрямі Нью Йорку. Поліція вдарила на сполох в 13 стейтах і їх увечері того ж дня зловили. Одного найшла поліція в Пелгеам Манор, у повіті Вестчестер на північ від Нью Йорку, а другого аж у Чарлтон, Масс. куди він заїхав краденим амбулянсом. Імена літунів не подані до відома. Дізнає в тому те, що вони не тільки були сквані, але й мали одяг військових зв'язків для попередження публіки.

БІЛ ДЛЯ ЗАБОРНИ ВИВОЗУ МАТЕРІАЛІВ ДО ЧУЖИХ КРАЇН

Вашингтон. — Конгресмен Лорі К. Ватл зголосив законопроект, щоб заборонити дальшу фінансову й військову допомогу тим країнам, які вивозять матеріали до держав поза Залізного Заслоно. Законопроект передбачує контролю торгівлі всіх країн з країнами соєських сателітів, щоб знати, кому з приятелів Америки треба відмовити американську допомогу. Президент мав би право проголосити таку відмову, якщо б він помітив, що якась союзниця Америки не співпрацює повною з Америкою в поборюванні Совєтів.

СПУСТИЛИ НА ВОДУ НАЙБІЛЬШИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

Ньюпорт Нюс, у стейті Вирджинія. — Тут здобули найбільший осейт у будівництві кораблів в Америці, коли спустили на воду корабель „Юнайтед Стейтс“, місткістю 51,100 тон. Його „охрестили“ пляшкою шампанського вина пані Там Конналлі, жінка сенатора з Техаса, у призначенні 12,000 осіб при ста ступнів спекі. Корабель завдовжки 990 стіп. отже найдовший з усіх кораблів, побудованих досі в ЗДА. Його зараховують до „над-суден“.

АМЕРИКА ВИШКОЛЮЄ АРМІЮ ДЛЯ ВСЯНОЇ КРИЗИ

Форт Монро, у стейті Вирджинія. — Тому, що комуністи пустилися на психологічне і політичне просування, як теж на хитро придуману кампанію за встановлення тиранії й деспотизму над цілим світом, Америка мусіла своєчасно зрозуміти, що небезпека для всього вільного світу і придумати відповідну силу для його оборони. Згідно з такими завданнями іде тепер вишкіл американської армії, як ця вивив ген. Марк В. Кларк, голова полевих сил армії, перед кореспондентом Північно-Американського Газетного Союзу. Тепер в армії навчають таких предметів, яких ніколи не можна було навіть передбачити давніше. Крім того, продовжили час вправ з 14 до тижнів. Однак, предмети скомбіновані так, що один доповнює інший, отже на ділі за розмірною короткості час воєнки досягнуть далі більше ніж за давньої системи. Темпо вишколу таке, щоб воєнка за короткий час міг дістати всебічний вишкіл. Серед різних курсів науки ідуть постійно курси не тільки умового, але й фізичного просочування („інфільтрації“). Воєнка мусить бути повною зданій на свої власні сили в кожному можливому становищі.

В АМЕРИЦІ

Глупою тактикою назвав Роберт Г. Джексон, член Верховного Суду ЗДА, кампанію комуністів, щоб посылати телеграмми до цього Суду з доганяними твитами на волі засуджених комуністичних провідників, десло вони не діють повноцінно проследжуючи їхню справу в Верховному Суді. Джексон вважав це за образу Суду і за шкідливе для самих засуджених.

ЛЮКАЛЬНИМИ АТАКАМИ ВОРОГА ПОЧАВСЯ ДРУГИЙ РІК ВІЙНИ В КОРЕЇ

Токіо, 25 червня. — Другий рік війни в Кореї почався сьогодні локальними атаками комуністичних військ на альянські сили, що в двох районах були змушені до „обмеженого відступу“. Два ворожі батальйони заатакували альянські сили на північній схід від Чорвон, на західному крилі колишнього ворожого „залізного трикутника“, а інший комуністичний полк атакував альянські на північній схід від Кумгви, заставляючи альянські в обох випадках до локального відступу. В загроженні місця негайно висло підкріплення, включно з артилерією. В повітря над Північною Кореєю знову приходило до боїв між ворожими турбе-літаками соєвського типу МІГ та з'єднаннями альянських авіацій. Шість ворожих літаків пошкоджено, без будь-яких альянських втрат. Проте, сподіваний „різницький наступ“ ворога досі ще не почався, як теж по обох боках фронту не було жадної реакції на морові пропозиції соєвського представника в О. Н., хоча вони швидко розійшлися між альянськими військами. На інших ділянках фронту було відносно спокійно, хоча ворожі патрулі виявляють помітно більшу агресивність. В прибережних боях брали участь з'єднання альянських флоту, обстрілюючи гарматним вогнем ворожі позиції та зосередження ворожих військ і шляхи їх постачання, тоді, коли альянська авіація виконувала ті самі завдання у ворожому запліді. Повітряна битва й цим разом відбулася над Сунчон, недалеко манджурського кордону.

ЕВРОПЕЙЦІВ ВИШКОЛЮЮТЬ НА ДІЯЧІВ ПРОТИКОМУНІСТИЧНОЇ КОЛОНИ

Вінчестер, у стейті Вирджинія, 24 червня. — Приватні особи придумали й дали фінансову підставу до заснування школи для виховання американської системи молодими європейцями, щоб вони стали зобразом демократії за морем. Школа приміщена в старім готелі Джордан Вайт Солфур Спрінгс, де процвітало товарише життя після Громадянської Війни. Студентами в цій школі будуть юнаки високого стажу, які приїжджають в Америку з Європи на студії американізму. Між ними є вчителі, письменники, науковці й знавці в різномодних фазах промислу. Серед них багато скитаєльників, які були раніше в європейських таборах. Курси триватимуть від одного до трьох років. Учні дістануть повне утримання й покриття коштів подорожі, а лекції для них охоплять не тільки теоретичні відомості, але й практичні вправи в американській промисловості, політиці способі життя, ідеях волі. Після вишколу вони повернуться на чиміонари в європейські країни, головна в країні, знищені війною, щоб там повласти підставити під новий прап. Вони стануть „воєнками проти комунізму“, а водночас носіями приязні до Америки в своїх країнах. Проект плянований під опікою „Френклін Дівелопмент Фаундейшен“ і буде існувати на засадах добродійних виховних організацій. Головну увагу звертається на поліпшення долі суспільно упосліджених прошарків. Головною установою є Джей Кук, колишній філадельфійський банкір. Якщо ця школа матиме успіх, до вона стане зразком інших подібних установ в різних околицях Америки.

ЧЕРВОНА ВАРШАВА ПЕРЕГОВОРЮЄ В СПРАВІ ПОВОРОТУ ЕВАКУОВАНИХ НІМЦІВ

Берлін, 25 червня. — З добре поінформованих джерел заявляють, що між комуністичними урядами Польщі і Східної Німеччини тепер ведуться

4 АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ В „СПЕЦІАЛЬНІЙ МІСІЇ“ ДО ІРАНУ

Сінгапур, 25 червня. — Чотири американські ніщильники виїжджають сьогодні з цього далеко-східного порту в „спеціальній місії“ до Перської Затоки. Здогадується, що ця „спеціальна місія“ зв'язана з нафтовою кризою в Ірані. Ніщильники відвідають порти в Перській затоці та в Єгипті. — Один з командуючих офіцерів заявив, що ця місія, по його думці, має за завдання показати американській прапор в тій частині світу та бути на поготові, якщо б мало щонебудь трапитися задержанням в порті Абадан британським наливним кораблем. 12 кораблів там на марно очікують досі дозволу на ввізд, а іранський уряд загрозив „акцією“ своєї флоту для задержання іншого британського корабля, що відчалив з нафтою всупереч заборони. Вміж-

„УРЯД“ ПІД-СОВЕТЬКОЇ УКРАЇНИ

Нью Йорк. — Комуністичні джерела подають, що в другій половині квітня відбулася в Києві перша сесія т. зв. Верховної Ради під-соєвської України, на якій обрано її президію в такому складі: голова — Михайло Гречуха; заст. голови — Сидір Ковпак і Кузьма Пелехатий; секретар — Василь Нижник; члени президії: Клявдій Герасименко, Андрій Гречко, Олександр Давидов, Олександр Кириченко, Анатолій Колібанов, Леонід Мельников, Олександр Палладі, Микола Подгорний, Макар Посмітний, Мотрона Рябець, Олександр Струєв, Іван Турянчик, Василь Дадєєв, Георгій Шавель. На цій самій сесії „утворено“ но-

Високе Відзначення Єпископа Бучка

Рим. — Папа Пій XII, найменував персвятяченого Кир Івана Бучка, апостольського візитатора українців-католиків в Західній Європі, єпископом-систентом Папського Престолу, а вслід за цим палським домівом прелатом та дворянином, надаючи йому особистий титул графа. Найменування довершено окремим апостольським листом — „Ерєве“.

НОВА ХВИЛЯ СОВ. „МИРНОЇ“ ПРОПАГАНДИ В РІЧНИЦЮ КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Соєвський представник в О. Н. закликає до перемир'я на паралелі. — Генеральний секретар О. Н. пропонує негайні переговори. — Америка осторожна.

Об'єднані Нації, 25 червня. — Сьогодні, в першу річницю вибуху війни в Кореї, як на малу Південно-Корейську Республіку напали комуністичні орди, в світі розбуджено нові надії на замирення. Причину до цього дав соєвський представник в Об'єднаних Націях, Яків А. Малік, який минулої суботи в радіопрограмі Об'єднаних Націй через американську радіосітку запропонував завершення зброї та перемир'я в Кореї на базі 38-мої паралелі, від якої мали б відступити війська обох воюючих сторін. У відповідь на ту пропозицію відівався вчора, напередодні першої річниці корейської війни, генеральний секретар Об'єднаних Націй, Трігве Лі, закликаючи до негайних переговорів в справі перемир'я. Малік в своїй пропозиції відступив від всіх дотеперішніх мирних передумов комуністичного блоку, який в заміну за перемир'я домагався відступлення китайським комуністам Формози, прийняття червоного Китаю до Об'єднаних Націй, відкликання альянських військ з Кореї і т. п., залишаючи тільки одну передумову — відкликання воюючих військ поза паралелю: альянських на південь і комуністичних на північ. Малік твердив, що „соєвський нарід“ вірить в можливість замирення і першим кроком в цьому напрямку повинно бути відкликання воюючих військ від паралелі. Малік при цьому не називав цих „воюючих військ“ по імені. Тому, що Соєвський Союз сам завжди відпекувався від будь-якої причастності в корейській війні, подібно як і комуністичний Китай твердить, що в Кореї борються тільки його „добровільці“, пропозицію Маліка інтерпретували в О. Н. як рекомендацію безпосередніх переговорів між О. Н. і урядом комуністичної Північної Кореї, без участі Совєтів і Китаю, або між головними командантами альянських і комуністичних військ. Після виступу Маліка і Трігве Лі, який своє послання переслав з Норвегії, де він перебував на відпустці, предсідник Генеральної Асамблеї Настроля Ентесам, що перебував в Вашингтоні та с. риводночасно головою три-осової Комісії Посередництва О. Н., — заповів, що він вже сьогодні приїде до Нью Йорку та намагатиметься обговорити зі соєвським представником подробиці його пропозиції. Об'єднані Нації і світова дипломатія зустріли соєвські пропозиції з деякими новими надіями, але й не без сумнівів, що це може бути тільки ще один пропагандивний трюк, яких вже було так багато.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СКЕПТИЧНІ ДО СОВЕТСЬКИХ МИРОВОХ ПРОПОЗИЦІЙ

Вашингтон, 25 червня. — Злучені Держави, маючи вже неодинокі досвід з брехливістю соєвської мирної пропаганди, поставилися найбільш скептично теж до нових пропозицій Маліка в Об'єднаних Націях. Доказом цього може послужити такий випадок: вже на кілька днів перед річницею корейської війни заповіджено відповідну офіціальну американську заяву та передали до преси твердження державного секретаря Діна Ачесона, в якому він м. і заявив: „Корея виявляла обдурність комуністичної мирної пропаганди. Вони говорять про мир і думають про війну. Вільний світ виказав, що він не дасть себе цим обманути“. Цю заяву Ачесон написав ще перед виступом Маліка і як його на пресовій конференції запитали, чи він не бажав би її тепер змінити, він тільки ще раз потвердив її. В урядових американських колах риводночасно заявляється, що Злучені Держави не думають перебирати будь-які ініціативи щодо пропозицій Маліка і в цій справі не думають входити з ним в безпосередній контакт. З другого боку, Америка не ставитиме в цій справі будь-яких перешкод, якщо Совєти справді виявлять і докажуть свою добру волю фактами.

Уряд Освідомлює Світ Про Корейську Кампанію

Вашингтон. — З нагоди річниці агресії на Південну Корею департамент стейту приготував найривнородніші засоби для освідомлення світу про напад на Корею, починаючи радіськими проголошеннями, а кінчаючи летючками. „Голос Америки“ передав через радіо спеціальну програму з явдєднаними документами і зі спеціальним викладом воєнних подій для зрозуміння зброїної збезпечення, якої представником є Організація Об'єднаних Націй. Через телевізійно-вистілюють документарні фільми.

ЗАГАДНА СОВЕТСЬКИХ ПАРАШУТИСТІВ В НІМЕЧИНІ ТУРБУЄ АЛІАНТІВ

Франкфурт, 25 червня. — З поінформованих джерел заявляють, що однією з головних турбот альянського командування в Європі є тепер питання скільки парашутистських військ мають тепер Совєти в Німеччині, де вони перебувають та як вони були б використані на випадок війни. Від своєчасного виявлення тої загадки може залежати оборона Європи. Діло в тому, що альянти мають в Німеччині свої найкращі дивізії, але вони є ще не досить добрі і замалі чисельно, щоб могли здержати около 100 соєвських дивізій, які почали б агресію. Тому цілком альянських військ було б головно сповільнити соєвський похід та, відступаючи за Рен, знищити все, що могло б мати воєностратегічну вартість для Совєтів. Але альянське командування побоюється, що цю стратегію могли б перекреслити соєвські парашутистські дивізії, якщо б вони потрапили захопити пункти переходу через Рен та заходно-німецькі промислові райони, зокрема Рурцину.

НОВА ДРАМА КАТОЛИЦЬКОГО ВЛАДНИ В МАДЯРЩИНІ

Будапешт, Мадярищина, 25 червня. — Минулої п'ятниці тут почався перед комуністичним судом новий процес проти католицького архієпископа Йозефа Гросса, заступника засудженого вже на досмертє ув'язнення кардинала Міндсента на посту голови Католицької Церкви в тій комуністичній країні. Разом з архієпископом відповідає перед судом всімощ інших обвинувачених в тих самих злочинах: змови роти уряду, шпигунстві, грошевих маніпуляціях на чорній біржі, в допомозі втікачам з Мадярищини і т. п. Архієпископ Гросс і трьох інших його співобвинувачених в першому ді розправи „признавалися“, що вони плянували разом з місцевією американською амбасадією повалити комуністичний режим при допомозі збройного повстання, потверджуючи теж всі інші закидані їм злочини. Після повалення комуністичного уряду мала бути встановлена — згідно з твердженнями обвинувачених — монархія Габсбургів. Сьогодні продовжуватимуться звинувачення дальших обвинувачених. В західних колах нема жадного сумніву, що всі ці обвинувачення і звинувачення вимушені та що ціла судова розправа є дальшою терористичною комедією для повної ліквідації Католицької Церкви в Мадярищині.

В СВІТІ

Комуністичний Китай досі ще не забрав жадного голосу в справі запропонованої Совєтами перемир'я в Кореї.

Ген. Ріквель, альянський головний командант на Далекому Сході, заявив в своєму зверненні до китайців, що Москва є теж їх найбільшим ворогом.

Французи звинувачили засудженого на п'ять років ув'язнення за воєнні злочини німецького генерала Бернарда Рамке, команданта німецьких парашутистів, що ставили спротив в порті Брест під час німецького відступу з Франції.

Деякі Ізраїльські секти почали молитися за провал держави Ізраїль, в який добувають кінець світового цивільного месіянзму.

ІРО в своєму звіті до О. Н. виявляє, що досі воно допомогло — 1,525,643 втікачам, заловлюючи в короткому часі завдовжню розлязку проблему всіх втікачів.

У Ватикані проголошено святого дві мовили, що в минулому сторіччі оснували два монашій ордені.

Комуно-болгарський уряд „заливний з обов'язків“ свого міністра хлєборства Тітка Червокозла. Чи він ще живе — невідомо.

Греський уряд плянує зголосити „гострий протест“ урядові Туреччини за обстріл греських рибальських човнів турецькими надбережними гарматами.

(Докінчення на ст. 4.)

Соєвський представник Я. МАЛІК, сидіючи під величозним портретом Сталіна в бйорі соєвської делегації в Об'єднаних Націях, пропонує свою пропозицію завершення зброї та перемир'я на 38-мої паралелі в Кореї.

СВОВОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Foreign and Jersey City Rates:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):			
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОРЕЙСЬКА РІЧНИЦЯ

На день 25 червня припадає перша річниця „поліційної“ акції в Кореї, тобто збройного спротиву Об'єднаних Націй нападів комуністичної Північної Кореї на Південну Корейську Республіку. Військовий провід у цій акції доручили Об'єднані Нації — як знаємо — Злученим Державам і на них упав головний тягар цієї війни. Не зважаючи на воєнні успіхи, ген. Меттью Ріджвей віднісся до Об'єднаних Націй в справі збройної допомоги з боку тих держав, які ще досі не сповнили своїх зобов'язань. Майже в той сам час совєтський делегат до О.Н., Яків Малик запропонував завершення зброї в Кореї, на що Вашингтон zareагував — наразі — дуже скептично.

Офіційна американська політика дивиться на події в Кореї очима Об'єднаних Націй. З формального боку це ще й далі тільки „поліційна акція“, яка змагає до звільнення Південної Кореї від агресора. Ця акція не дозволяє ніяких військових кроків, які могли б перемінити корейську війну на світову. Вона має довести до скорого закінчення корейського воєнного конфлікту. Льомалізація конфлікту дає також демократіям нагоду краще озброїтися на випадок, коли б цей конфлікт спричинив третю світову війну.

Це становище Об'єднаних Націй та американського уряду гостро критикували в Америці на самім початку, а тепер критикують ще гостріше, бо Корея коштує щораз більших жертв людьми, а кінця їх не видно. Також ніхто тепер не говорить про якусь „поліційну акцію“, а тільки про війну і то навіть не війну „локальну“, а тільки таку, яка становить собою пролог до нової світової війни. Сьогодні всім стало ясно, що війну в Кореї не спричинили північні корейці, ні навіть червоної Китаї, бо властивий спричинник і винюник — Кремль. Це правда, що Москва війну в Кореї, як тепер виглядає, цілком прогнала, себто не досягнула того, що було в її плані, як вона схнула комуністів Північної Кореї до нападу на Південну Корейську Республіку. Цей її план мусів улягати зміні та зміна зупинила дальшу совєтську агресію на цілий рік, що знов дало нагоду Америці та її альянтам краще підготуватись до відбиття можливих нових совєтських агресій, чи навіть на випадок нової світової війни. Виходило б, що з користі й по альянтському боці. Але факт, що Сталін та Мао не користали з мирових пропозицій Об'єднаних Націй і не кінчали війни. Виглядає, що це в їхньому плані, щоб Злучені Держави в корейському кути кривавились якнайдовше, а може ще в якомусь другому, який готується. До того такі генерали, як Альберт К. Ведемейер, вважають, що коли б навіть у такій ситуації погодитись на перемир'я в Кореї й стати на 38 паралелі, то це була б для Злучених Держав і демократій велика „психологічна поразка“. Він, як і ген. МекАртур, та багато інших стоять за „калькульований ризик“. Іншими словами вони вважають війну в Кореї за таку, яка вона є, тобто за діло Сталіна і Мао та хочуть відповідно до цього поставитись, навіть як би це спричинило війну з Москвою. Небезпека нової світової війни і тієї руїни, яку вона принесе, Москві не лякає. Вона лякає тільки Америку і демократії. Це Сталін знає і якраз на тому будує свої дальші агресивні плани.

Так виглядають справи по першому році війни в Кореї. Ця війна вчить Кремль, як нищити Америку з одного боку „локальними війнами“ і рівночасно розбивати демократії різними „поліційними акціями“.

Нафта, що „пахне порохом“

В хвилині, коли пишемо ці рядки, англо-іранська нафтова криза, здається, добігає до свого драматичного кінця. Англо-іранські переговори, що мали відбутися у великій мірі під американським впливом та натиском на Англію та Іран, провалилися, Британія відклала свою делегацію до Лондону і наказала гостру готовність своїм військам на Далекому Сході, а Іран почав здійснювати націоналізаційний закон, при рівночасних анти-британських демонстраціях в країні. Америка продовжує свої заходи для погодження обох розсварених нафтових партнерів, а Совєтський Союз — сконцентрував свої війська на іранському кордоні і на зовні не виявляє жадного інтересу до теперішнього конфлікту, що тільки потверджує не тільки його максимальне справжнє заінтересування, але й одну з головних позакулісових ролей в ньому. Коротко, іранська нафта „пахне порохом“, і то на цілий світ.

Передісторія цього конфлікту досить коротка. В 1933 році Англія та Іран підписали договір, ратифікований парламентами обох країн, на підставі якого Британія дістала в Ірані нафтові концесії на 60 років, отже договір вийшов аж в 1993 році. За цих приблизно 20 років створена Англо-Іранська Нафтова Компанія, власником більшості акцій якої є британський уряд, розбудувала експлуатацію і очищення іранської нафти до найбільших розмірів в світі. З цілою світової продукції нафти ця Компанія продукувала одну шосту частину.

Невдоволення Ірану британською рекомендацією за нафту позначувалося вже від деякого часу, а з кінцем минулого і на початку цього року воно загострилося до той міри, що перейшло в явний конфлікт. При цьому не обійшлося, очевидно, без „третього чинника“ та всілякої позакулісової гри, бо іранську нафту крім безмірної її господарської вартості, вважається теж за „стальну“ під стратегічним оглядом. Рівночасно зі загостренням міжнародного положення, пішла теж повною парю тасма і явна боротьба за іранську нафту, жертвою якої впаде теж попередній іранський прем'єр. З іранського боку — першим речником „нафтового бунту“ стала націоналістична група, зручно використовувана комуністами. Після скритованості, страйків і заворушень, іранський парламент остаточно в дні 20-го березня ухвалив націоналізацію нафтової промисловості, що стало своєрідною життєвою ціллю теперішнього прем'єра Моссадеха.

При чийому боці правда? — В цьому випадку американська публічна опінія відповідає „навідрот“, заявляючи, що обі спірні сторони поносять відповідальність за теперішній конфлікт. Іран без сумніву має суверенне право поступити зі своєю власністю так, як це він вважає найкорисніше для свого народу. Але справа іранської нафти переходить самі тільки іранські інтереси а має в сьогоднішніх політичних обставинах світове стратегічно-політичне значення. Тому в таких справах вказана макси-

мальна обережність і дбайливість на кожному кроці. Ухвалення самого націоналізаційного закону в його теперішній формі навряд чи було такою дбайливістю.

Америка зі свого боку робила все можливе, щоб довести до порозуміння. Це, правдоподібно, під впливом американської дипломатії, британський уряд погодився наостанці визнати іранський націоналізаційний закон за факт та погодитися з ним, описав погодився теж на висилку своєї репрезентації на переговори та видав справу під розгляд безсторонньому Міжнародному Трибуналові в Гаазі. Далеко менше податливим на американські впливи показався теперішній іранський уряд, в чому теж не без вини Британія. Англо-Іранська Нафтова Компанія здержала виплату Іранові належності за нафту негайно після ухвалення націоналізаційного закону. Тимчасом, прихід з нафти це єдине джерело іранських приходів, так дуже потрібних не тільки на удержання цивільної адміністрації і війська, але й підтримки все ще дуже примітивного господарства країни. Все це загострило антагонізми, що разом з ускладнення „позакулісовими“ призвело до кінцевої кризи.

Абстрагуючи від питання вини та інтересів і прав, що їх сьогодні це не гетько встановити, з теперішнього нафтового конфлікту можна б поробити деякі загальні висновки. Безсумнівною доказом, що доба давнього колоніалізму абсолютно і безповоротно кінчиться у вісьмом столітті. При цьому треба твердити, що головним подвизником того є власне Злучені Держави Америки, які самі колись були колонією і вирости з першу світову потугу, здобувши собі волю.

Другий висновок цілком протилежний. Бо скрізь там, де існує старий колоніалізм протягав свою хижку руку без порівняння гірше і жорстокіше совєтське рабовласництво. Китай, Індонезія, Індія, Корея і тепер Іран виходять з колоніального дошу і попадають зразу під совєтську рабовласницьку ризницю. Ми є свідками найбільшої забракчаності в історії людства. Той сам большевизм, що сам створив найбільш крайній російський фашизм та що вогнем і мечем випало в найбільш жорстокий спосіб найменш прояви не тільки націоналізму, але й самої національної індивідуальності неросійських народів під його пануванням, намагається власне при допомозі розбурханого ним націоналізму інших народів заковити їх під свою криваву владу, щоб їх знищити.

Вільний світ, без сумніву, — з'ясує собі справу з подій в Ірані та їх комплікацій. Во крім іранського прапорю над рафінею нафти в Абадан, там легко тепер може стати теж совєтський заводник. А з Перської затоки до Індійського океану тільки один крок. Тоді в смертельній загрозі опиняться не тільки Індія, але й весь Орієнт і Африка і весь світ. — Тому та іранська нафта так дуже „пахне порохом“.

ЩАДІТЬ У ЛЕТКИХ СПОСІВ... КУПУЙТЕ СВОІ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕНТРОЛ СЕВІНГС!

Микола Чубатий.

Російська політика Америки на роздоріжжі

II.

Натуралізовані росіяни та американські русофіли створили в американському політичному думанні про російську політику кілька фальшивих пересудів, що не дають змоги ясно дивитися на російську дійсність.

Безнадійна спроба відділити справу Росії від справи Кремля.

Перший такий фальшивий пересуд, що Америка мусить відділити боротьбу проти комунізму від боротьби проти Росії як державної потуги, тому Америка не повинна дражнити російського народу чимнебудь, а зокрема підтримкою національних визвольних рухів. Це одна з найбільших поширених в Америці наївностей, що мовляв можна боротися проти червоного Політбюро і не боротися проти російської імперіальної потуги. Наївно думати, що Америка зможе перекувати на свій бік якісь поважні російські сили проти Політбюро на випадок війни з червоною Москвою.

Факт, що комуністична влада це твір російського народу. Комуністична влада в Росії була всім неросійським народам накинена силою. Факт, що нині комуністична влада в Росії спирається передовсім на росіян, які за допомогою совєтської системи забезпечують цілість російської імперії та поведують неросійські народи. Факт, що большевицька совєтська система куди більше гнобить неросійські народи ніж панівний російський народ.

З другого боку, совєтська система більш відповідна природі російського народу, який на 700 літ свого існування ніколи не мав демократичної чи вольодоблобної влади, але все мав тільки тоталітарну владу абсолютного монарха, ніж неросійським народам, які мають за собою довгі століття вольодоблобного життя та за нього все борються. Україна з цього погляду є на першому місці. Російський народ має за собою традиції спільної власності, того не має український білоруський народ.

Американські росіяни та американські русофіли такі встигли перекопати офіційні кола, що можна буде російський народ відділити від влади Політбюро та що російський народ стане проти Сталіна. Цей фальшивий підхід диктує американським поважним чинникам залицятися безуспішно до російського народу та обіцяти йому збереження ненарушеної його імперії здобутої загарбництвом продовж кількох останніх століть.

Річ природна, що така американська політика дражнить та відштовхує від Америки неросійські народи, для яких самі обітниця міжнародних націоналістичних квічів свободи одиниці, свободи слова, віри і т. п. — нічого серйозного не становлять, бо для них сідна — серйозна справа, за яку варто боротися, це тільки національне визволення та змога впорядкувати своє національне життя за власними національними упо-

добаннями та згідно з національними своїми традиціями. А що тільки на теренах російських народів існують актуальні та потенційні еволюційні протисовєтські сили, тоді як таких сил немає на теренах російського народу або вони дуже незначні, то стас очевидним, що така політика фліртує з російським народом, гнобителем інших народів, виходить Америці тільки на очевидну шкоду, бо, по-перше, Америка тратить кредит чемпіона свободи народів, а по-друге морально розбурює протикомуністичні сили, свого найкращого потенційного союзника.

Легенда, що совєтська влада впаде сама.

Дальшою такою фантастичною легендою, накидуваною Америці росіянами та американськими русофілами є погляд, що совєтська влада впаде сама без війни, отже, війна неминуча. Такий погляд вигадують деякі росіяни свідомо, а деякі несвідомо, бо вони досконало знають, що найближчий конфлікт, в якій буде вмотана червона Росія, мусить невідлочно принести зі собою розпад російської імперії, скоче того Америка чи не скоче. Неминучість того факту така категорична, що тільки невтручання Росії в великий міжнародний конфлікт ще на кілька десятків літ може врятувати російську імперію від упадку.

Америка не зможе допомогти російським імперіалістам зберегти цілість Росії, коли вийде війна, бо всі національно-визвольні сили будуть зрушені. Натомість немає такої сили, яка піхнула б американське військо на боротьбу проти народів, що в розпалі війни напевно самі виступять проти залежності. Це протилежне американізму і нема сумніву, щоб американська публічна опінія таке дозволила. Це добре розуміють американські русофіли, тому за всяку ціну хочуть оминути конфлікт поміж Америкою та Росією, коли б навіть інтереси Америки диктували рішитися на конфлікт. Для приспання чуйності народу говориться, що совєтська влада сама впаде силою своєї інертності, хоч кожен ознайомлений із справами східної Європи розуміє, що це неможливо. Неможливо тому, що комуністична російська влада спирається на російський народ, покінчення якого молоде вже виховане в совєтській системі та горде могутністю великої комуністичної Росії. Ці великодержавні амбіції росіян совєтська влада всіми способами розбурхує хочби пропагандою, що росіяни це найгеніальніший народ, що він зробив усі важливі винаходи, що він має месіянстичне призначення спасти світ, на дорозі якого стоїть капіталістична Америка.

А друге, совєтська влада так вдосконалила свою поліційну систему терору, що масова організація спротиву на великих просторах Росії неможлива. Тому совєтська влада напевно не впаде сама собою, а, навпа-

ки буде існувати й підміновувати Америку та цілий свобододобний світ.

Американський уряд, коли мова про політику супроти совєтської імперії, нині на роздоріжжі. Офіційна політика стримування большевизму, отже політика оборонна все ще є офіційною американською політикою, але вже рівночасно навіть офіційні американські чинники починають сумніватися в доцільності тієї політики та в тому, чи справді час працює на Америку, як заперяллий прихильники політики стримування большевизму. А може, навпаки, час працює проти Америки і може прийти час, що Америці конче треба буде поставити справу на вістрях меча. Промова Ачесона до грузинів була б немов першою ластівкою зміни офіційної політики Америки — кокетувати російський народ коштом народів поневодених Росією. Це перший раз представник американської офіційної політики промовив до тих сил, що на випадок війни можуть стати найкращим союзником Америки. Гостро неприхильний відгомін „Нового Русского Слова“ органу американських росіян — імперіалістів на цю промову Ачесона — це є досконалий доказ того, що американським російським колам важливіше є повалення комуністичної влади в Росії, а збереження цілості російської імперії. Промову цю заплановано як таку, що роз'ятрує протисовєтський сепаратизм.

Коли офіційна політика Америки вже ніби позбувається шкідливих російсько-імперіалістичних впливів, то діється це безперечно під натиском публічної американської опінії рядового громадянина, а не той, що висловлена на сторінках великої преси. Американський рядовий громадянин тепер уже напевно проти політики ширення панії перед росіянами, він нині вже проти політики оборонної, американська публічна опінія приходить до тієї точки морального напруження, що може воліти й війну ніж такий мир, за якого Америка мусить бути в повнім воєнним потягулі а комуністичні сили щораз більше піднімаються під усі установи демократичного світу.

Більше ніж в офіційній політиці американської адміністрації нова струна американської нової політики видна в Конгресі, де цілий ряд сенаторів та конгресменів виразно виявляють своє співчуття до справи поневолення народів. На терені сенату, такими оборонцями справи свободи народів є сен. Сміт з Нью Джерзі, сенатор МекКарті з Вісконсини, померший впливовий сенатор Ванденберг, сенатор Бентон з Коннектикута. Цій справі співчуває цілий ряд інших сенаторів і це мабуть було причиною того, що під тиском тієї опінії секретар стейту, якого позиція захитана, рішився зробити рішучий крок та промовити до однієї із поневодених Росією націй.

В нижній палаті респрезентів піонером тієї справи став посол Керстен з Вісконсини, який зніс резолюцію в нижній палаті, що мала б бути ухвалена цілим конгресом. В тій резолюції американський народ висловлює своє співчуття до справи визволення народів поневодених Росією, як згідний з засадами американізму. Колиб така резолюція перейшла через обидві палати, вона стала б американською картиєю свободи народів Росії.

Кукулка, і пан Трохим Околот, які радні, прийшли до нього на контроль, а він легально замкнув нас по школі і так тримав при десять градусів морозу до дванадцяти годин полудня. А пан керонок Гніздович, це вяртовець, він огулі школи не пильнує, а дещо нічого не вчить, він цікавиться політикою й гримляючи ходить до читальні, він казав, що має польське панство десь, а в школі порядку не тримає, а за печено — павутиння і нате я маю доводи, а того Кота, то він копнув у задницю та викинув за двері!

— О, о! — відхопили в одній голос панове радні.

(Продовження буде).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний фронт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

РЕЗИГНАЦІЯ ПАНА КОРАБИ

(Оповідання)

Іван Керницький.

3)

Пан солтис зворушений до глибокої душі відданістю й любов'ю населення просльозився та й каже:

— Спасибі вам, обивателі, за те, що ви вірно й непохитно стояли при мені у важкій пригоді. Зокрема тобі, Даниле, я і пам'ятаю того, що ти недавно вніс мені з комори два мішки шпешенці... грем'яльня справа не в двох мішках шпешенці, а справа, власне, в тому як покарати за публічне зневагу влади того нового нашого пана уривителя?.. Це занести на нього скаргу до пана інспектора, чи до пана старости, чи, огулі, до пана команданта поліції?

— О, о! — перехопили одночасно обидва панове радні.

Між населенням залягла мовчанка, а громадський поліцей, Тимко Пуканька, людина була, з пребагатим службовим досвідом, що з титулу свого відповідального уряду завжди мав у селі більший голос, як сам солтис, помиркував шось такий каже:

— Пане солтис, такі кавалки треба мати в пальцях. Так, чи омак, я естем старий службиста, і хоч люди кажуть, що я в службі пєс, а поза службового свиня, проте, при Божій й панський милості, я переживаю на своїй посаді трьох солтисів і двох представів! А моя думка в цій справі така: спершу треба занести скаргу до приложеної влади, то значить, до пана інспектора. Як не порадить пан інспектор — рекурсувати до пана старости, а не поможе пан староста — лігуально апелювати до найвищої в світі бештанції! — до пана команданта поліції!

— Ну, то добре. — відповів на це пан солтис. — То добре, пане Тимофіюшу, що ви мене так порадили. А, от, ви мені тепер скажіть, як його бути з доводами? Чи доводи з павутиння, що їх легально ношу на своїй лепеті, взяти з собою, чи їх, може, огулі, не брати?

— Доводи — доводами, каже Тимко Пуканька, доводи, так, чи омак, можна взяти з собою, а якби вони виявились недостатні, то куделью павутиння можна десь, на горнищах, призабрати. Та всеж на мою гадку, краще було б для справи, якби цей новий пан управитель поцібував вам трохи очі, чи там, кожному хоч по три зуби вибив. О, з таким корпус деліктус можна сімло йти на скаргу.

Пан солтис склонив голову на груди, зітхнув та й каже:

— Ба! Коли б, сучий син, мав хоч трохи людяности, та бодай раз тарахнув кого в морду! Де там! Вже ми його, харунза, і навмисне дровичли, та все дарма!

Відсутність конкретних речевих доказів мордобитного характеру сильно пригнобила пана солтиса й його панів радних. Місцеве ідейне парубочество, щиро їм співчуваючи, з самопсытотою кивнулось за по-

1941 — 1951

Десять річниця німецько-совєтської війни, яка почалася 22 червня 1941 року, викликає в народів усього світу, а насамперед в народів Центральної і Східної Європи спогади й думки, що мимоволі зв'язуються із сучасним і ближнім майбутньому світу.

Щила колгоспи, які силою відновила німецька адміністрація, що місто готове було почати нове економічне і національно-політичне та культурне будівництво. Революція вибухнула тисячами фактів великого історичного значення.

До десятиріччя другої світової війни, чи вірніше її німецько-совєтської фази, одна російська газета в Нью-Йорку надрукувала статтю, мета якої довести, що російський народ і то саме в першій фазі війни (червень - грудень 1941), став одностайним оборонним муром проти ворожих наступаючих армій.

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТБИ УКРАЇНИ

Створене минулого року на території міста Нью-Йорк Об'єднання Прихильників Визвольної Боротби України, хоч і зуміло досі організувати вже 3 відділи (Нью-Йорк, Ньюарк і Бостон) та поробило заходи до створення відділів і в інших містах ЗДА, нашому громадянству досі мало відоме.

З статуту Об'єднання зазначено між іншим такі цілі: «Пізнавати й досліджувати (вивчати) моральні, духовні, культурні та політичні прояви життя на Україні... пізнавати й досліджувати боротьбу, яку веде український народ за своє національне і соціальне визволення...»

Хто ж має рацію — російсько-еміграційний патріот єдиної імперії — чи німецький завойовник — генерал? Очевидно, що це один з них. Поневолені в СС-СР народи, а зокрема український, чекали і вітали німцям і відчинили їм шлях аж до Москви, Сталінграду та Близького Кавказу для того, щоб раз на завжди позбавити російсько-совєтської неволі.

Досі згадане Об'єднання влаштувало в Нью-Йорку 4 доповіді, щоб зазнайти громадянство з ідеями чільних публіцистів українського революційного підпілля й УПА в Україні. Крім того, були одні вуличні сходи з доповіддю Голови ЗПУТ'ВР о. д-ра Гринюка на тему можливостей побудувати йкнайбільш доцільно й успішно діючого українського визвольного фронту.

Часто можна почути від американців запитання: чи була під час совєтсько-російської війни на Україні антисовєтська і антисовєтська революція. Відповідь на це питання чекав від українців світ. Ї можна дати тільки у формі фактів, сотень і тисяч фактів — науково опрацьованих і систематизованих. Ці факти показали б, що психологічна революція відбулася у спонтанних всенародних масових формах, що вона проявилася також у війську та на фронтах (мільйонні маси поневоленіх і дезертирів, добровольці, що хотіли йти до неусуцної, бо забороненої німцями, української визвольної армії і т. д.), що революція за пару місяців зни-

страшно німці, а врятували її на жах повелених народів німецький расистський ілютизм та широчеречна підтримка американців. Після такої подарованої перемоги Сталін уже не боявся революції. Однак, поки наші науковці за підтримкою всього суспільства, не зроблять і не видадуть солідних і лише на фактах та джерелах побудованих праць — доти газетні заяви будуть єдиним і безплідним гласом, вопіючим у пустині.

ЗАХОДОМ ЛІТЕРАТУРНО МІСТЕЦЬКОГО КЛУБУ, В П'ЯТНИЦЮ, ДНЯ 29. ЧЕРВНЯ (JUNE 29) 1951 P.

в год. 7:30 ввечері у власному приміщенні, 149 — 2nd Ave., між 9-ою а 10-ю вулицями, в Нью-Йорку, з нагоди закінчення сезону — відбується —

КОНЦЕРТ

скрипка ВОЛОДИМИРА ЦІСЬКА. При фортепіано ЄВГЕНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА. Виконавці будуть твори: Брамса, Паганіні, Моцарта, Лисенка, Варвиського, Муссорґського, Крайслера, Венявського та інших.

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, ВІДІЛ У ДІТРОЙТІ В НЕДІЛЮ, 1. ЛІПНЯ 1951 P. У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ НАРОДНОГО ДОМУ при вул. Мартін

СВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ

для вшанування 10-тих роковин ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ. Початок у год. 3:30. Вступ за добровільними датками.

В програмі: Святкова промова Голови Головної Управи ООЧСУ і члена Політичної Ради У.К.К. п. І. Блиньського, привітні-заяви представників дружних поневоленіх народів, сольові опер. співачки п. Максимович, виступ Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під мист. кер. п. Вол. Божина і чоловічого хору ООЧСУ під мист. кер. п. Б. Сарамача.

Українці Дітройту і околиці! Всі масово на концерт!

страшно німці, а врятували її на жах повелених народів німецький расистський ілютизм та широчеречна підтримка американців. Після такої подарованої перемоги Сталін уже не боявся революції.

200 ДІТЕЙ ШУКАЄ 8 ДОБРОДІВ

На наших очах розгортається жалюзна драма молоді, що з браку відповідної опіки попадає під погубний вплив великого міста, як це в останньому виявилось свідченням в справі поширеного звикання наркотику серед шкільної молоді в Нью-Йорку.

Проте, цей великий і благородний почин натрапляє на багато трудющів, які в свідомій громаді взагалі не повинні існувати. Для прикладу: нас інформують, що Пластова Станція в Нью-Йорку вже поробила всі заходи для відкриття літньої оселі для дітей і юнацтва в прекрасній гористій місцевості в Наресбургі, Н. Й. ОО. Василяни для тієї цілі

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СІРАКУЗ, Н. Й.

В пам'ять С. Петлюри і Е. Коновальця

Дня 27. травня ввечері, в залі Українського Народного Дому, відбувся заходом Відділу УКК, Святої Сходни для вшанування пам'яті поляглих двох великих героїв, Симона Петлюри й Євгена Коновальця.

Сходина відкрила палким словом д-р І. Завалько, голова відділу УКК. Присутні відчували, що мають перед собою дослідженого, догального громадянина суспільства, який вміє висловити справу окремої людини в загальному контексті суспільства.

Кремль вбивав і тіла Петлюри й Коновальця не вбив та не згинули їхні Великі Ідеї, які стали згодом спільним добром цілого українського загалу, як у рідному краю, так і на еміграції. А ці Ідеї — це непереможне змагання за визволення всіх українських земель до свободного й незалежного життя, за що борється й гинуть мільйони українських борців — героїв. І якраз та невсвиста боротьба — це доказ, що кров Петлюри і Коновальця не була пролита на дармо.

ДІТРОЙТ, Мич.

Українське Товариство „Буковина“

Хтось сказав, що коли родиться нова організація, — значить її треба. Вона має виконати в громадському житті нове завдання, що його існуючі організації або не виконують, або не можуть виконати. Виходячи з такого позитивного задоволення і переконання та в іррі, що така організація є потрібна в українському суспільному житті, в іррі, що така організація є потрібна в українському суспільному житті, в іррі, що така організація є потрібна в українському суспільному житті.

УВАГА! — ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

В ЧЕТВЕР, 28. ЧЕРВНЯ 1951 P. В САЛІ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ McGregor Library, 12244 Woodward Avenue

КОНЦЕРТ

УЧНІВ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ П'ЯНИСТКИ І УЧИТЕЛЬКІ П-І АННІ ДЯЧУН

Початок точно в годині 8-мії ввечір.

ВСТУП

ВІЛЬНИЙ.

КОМІТЕТ ДЛЯ ВІЗНАЧЕННЯ 10-ї РІЧНИЦІ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

30. ЧЕРВНЯ 1941 P. — влаштує —

В НЕДІЛЮ, 1. ЛІПНЯ (JULY 1) 1951 P.

в год. 7:30 ввечері, в СТАВІСАНТ ГАН СКУЛІ (15-та вул. між 1-ою та 2-ою Еве.) В НЬЮ-Йорку

ВЕЛИЧАВУ МАНІФЕСТАЦІЮ АКАДЕМІЮ

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ з нагоди 10-ї річниця

В програмі входить промова в українській і англійській мовах, виступи мішаного хору „Вояки“ та музського хору 2-го Відділу ООЧСУ, оркестри Осередку СУМА ім. ген. Тараса Чупринки, декламції та сольові.

Запрошуємо громадянство Нью-Йорку та метрополітальної округи спосов масовою участю злетичити про маніфестаційну академію. Нехай не забракне нікого, кому дорога справа Української Державності! Комітет.

Заходу та Український Визвольний Рух.

Заходу та Український Визвольний Рух. Про час і місце буде свосчасно оголошено в пресі.

І. Я. Х-як.

всім умовах жила життям соборної України. Це завдання тим важливіше, що писані документи про історію української Буковини стають музейною рідкістю, старої генерації виходять у небутті і несуть з собою неспівні від них документи, а в борг намагається ліквідувати рештки остаточно на місцях українського елементу. Тисячі Буковинської політичної еміграції на всіх континентах мусять виконати своє почесне завдання перед Україною.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„ВІД ШИРОГО СЕРЦЯ“

Спілка совєтських композиторів УССР була однією з установ, які запропонували нагородити сталінською премією оперу Г. Жуковського „Від широго серця“. Відомо ж, що оперу по нагородженні засуджено як неблагонадійну. Спілка, як спонсорів, „неблагонадійної покурчі“, доводиться опрорядуватися. Данік про те, що виявився „вором“, у спілці, ще не опубліковано.

БІЛЬШЕ ДІТЕЙ!

Роки, коли в ССР пропагували „вільну любов“ й давали жінці право звільнятися від дітей для того, щоб вона вийшла з „залежності“ від чоловіка, минулися безповоротно. Держава — як Італія Муссоліні — встановила „день матері“ й пропагує багатодітність, роздаючи багатодітним матерям „медалі за материнство“, а навіть грошові допомоги. На Миколаївщині за роки повосної п'ятирічки, — повідомилися матеріям виплачено 50,573,522 карб.

І ШВЕДИ „НАОЧНО ПЕРЕКОНАЛИСЯ“

В Україні 5 днів перебувала делегація комсомолу Швеції на чолі з комсомольцем Урбаном Карльсоном. З Києва, де комсомольці оглянули „революційні пам'ятки“ та кілька фільмів, делегація вийшла в Москву. Карльсон перед від'їздом сказав: „Члени нашої делегації наочно переконалися, що трудящі України хочуть жити в дружбі з усіма народами світу... Ми заявляємо, що шведська молодь боротиметься проти паліїв нової війни“.

Після того, як з України кількома валками вийшли потомки шведів, які залишилися у нас з часів Карла XII, до Швеції в 30-их роках, шведів в Україні — навіть в комсомольських делегаціях — здається, не було. Цікаво звернути увагу, що незадовго перед шведами в Києві побувала офіційна делегація фінляндська.

(У. Д.)

3 Театру

ЩЕ ПРО „ЗАПОРОЖЦІВ ЗА ДУНАЄМ“

Вистава славнозвісної опери Семени Гулака - Артемюського „Запорожці за Дунаєм“, що відбулася в Нью-Йорку 10. червня у виконавстві артистів Українського Професійного Театру під мистецтвими керівництвом Михайла Мангяра, привабила не тільки українців, а й багато людей інших національностей. Величезна зала не вмістила всіх охочих побачити цю оперу на сцені.

Ще раз скажемо про те, що етнографічний театр у Нью-Йорку викликає зацікавлення серед широких публік. Отже театр безперечно правильно зробив, обравши для своєї першої вистави „Запорожці за Дунаєм“. Дуже добре також, що до участі були запрошені видатні співаки. Серед них особливо добре виконав роль султана артист Лев Рейваронч. Привабливою публіку і прекрасний голос відомі співаки Сагені Винниченко-Моогової, а також відповідний голос і гра Михайла Чалого. Завдяляючи можна вважати і локальну сторону М. Роговської та Ю. Ковальця. Великий успіх мали танці, особливо у виконавстві солістів Джордж Лі та інших. Заслугують на відзначення і диригент К. Кукловський.

Проте чимало було й хиб, які театр повинен усвідомити собі і в майбутньому уникнути їх. Поперше, відчувався брак режисерської праці. А до того ще й незнання ролей. Пропуски реплік, непотрібні пази, погана гра деяких акторів, вокальні зривні і фальшування, дисгармонія між співом і оркестром, невміння триматися на сцені, перебільшена увага деяких акторів до пальчик диригента і занедбанія драматичної гри — все це виявляло недостатню підготовку акторів до виконання своїх ролей. Отже драматична гра була незадовільна. І це стосується до більшості виконавців.

Вважаємо, що цих хиб можна було б уникнути, якщо більше було репетицій, якщо бодай відповіли режисера, який втрив більше було покладено праці на підготовку вистави. Можливо, що в процесі праці виявилася б також потреба на деякі ролі запрошити інших осіб.

Відсутність підготовчої праці відбилася також і на поганому передненні масових сцен. Вільшу увагу треба було б звернути також і на костюми та гриму. Козаки в масових сценах зовсім не схожі були на справжніх козаків. Світлові ефекти були також нездовільні; не можна було зрозуміти, чи дія відбувається вдень чи вночі. До того ж і фотографії неували ввєри публіки.

Щоб забезпечити високий рівень вистави, потрібна велика праця і режисера, і акторів, і всіх інших учасників. В етнографічному театрі особливу увагу треба також звертати на історичну і етнографічну відповідність костюмів, убрань, декораций та гриму.

Анонсовані наперед у пресі („Свобода“ ч. 104 і 112 п. р.) Радий (як оформитель), балетмейстер Тереза Славенко і сценарій майстер Поляквіч насправді у підготовці цієї вистави участі не брали.

Не зважаючи на все це, вистава мала серед широких публік безперечний успіх, який завдячуємо головно музичній стороні самої опери.

П. Василечко

Ставайте гленами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонного Союзного майна!

